

Schoolvragenlijst

Vijftig schoolvragenlijsten werden ingevuld.

Uit de schoolvragenlijst blijkt dat in 2 scholen de kleuters het middagmaal in de klas nuttigen, in de andere scholen is er een speciale eetruimte. In 21 scholen kan de drank van de kleuters in de koelkast worden bewaard in 16 scholen geldt dit eveneens voor het eten.

Het voedingsbeleid komt in de meeste scholen aan bod op vergaderingen met leerkrachten, ouders en leerlingen, doch is in de meeste scholen niet echt een belangrijk aandachtspunt (tabel 1).

Tabel 1: Werd het voedingsbeleid dit of vorig jaar besproken?

	nee	ja, in zekere mate	ja, het is belangrijk een aandachtspunt
op vergaderingen met leerkrachten en personeel	10%	59%	31%
op de ouderraad	36%	51%	13%
op de schoolraad	37%	39%	24%

Op de meeste scholen is water, soep, witte melk, fruitsap en chocolademelk dagelijks beschikbaar (tabel 2).

Slechts 2 scholen bieden frisdrank aan. In 35 scholen is frisdrank niet toegelaten en in 8 scholen slechts bij gelegenheid (tabel 3). Ook snoep en chips is over 't algemeen verboden en mag in een beperkt aantal scholen enkel bij gelegenheid geconsumeerd worden.

Tabel 2: Kunnen volgende voedingsmiddelen dagelijks op school bekomen worden tijdens voormiddagpauze, de lunch, de namiddagpauze

	Ochtend	lunch	namiddag	voormiddag, lunch of namiddag
witte melk	80%	38%	16%	84%
chocolademelk	72%	38%	14%	76%
andere gesuikerde melkdrank	56%	32%	10%	58%
yoghurt	16%	6%	2%	16%
gesuikerde frisdrank		4%		4%
light frisdrank		2%		2%
gratis water	78%	88%	76%	92%
betalend water	22%	28%	8%	32%
koffie/thee	6%	10%	4%	10%
brood		8%	2%	10%
koeken	6%		2%	8%
snoep	0%			
fruitsap	74%	50%	16%	82%
soep	8%	86%	2%	88%
Warme maaltijd		76%		76%

Tabel 3: Zijn volgende voedingsitems toegelaten op school

	nee	Ja	enkel bij gelegenheid
gesuikerde frisdrank	70%	14%	16%
light frisdrank	78%	16%	6%
gesuikerde melkdrank	25%	71%	4%
Koeken	4%	90%	6%
koeken met chocolade	50%	42%	8%
Chips	87%		13%
Snoep	79%		21%
gebak/taart	19%	6%	75%
kauwgom	100%		

Slechts in 1 school wordt dagelijks fruit aangeboden als nagerecht bij de warme maaltijd, in 44% van de scholen zelfs niet of minder dan 1 dag per week

Tabel 4: Wordt fruit op school aangeboden als nagerecht bij de warme maaltijd (enkel scholen waar lunch wordt aangeboden (n=36))

	n	%
nee of minder dan 1 dag per week	16	44
ja, 1 dag per week	13	36
ja, 2 - 3 dagen per week	6	17
ja dagelijks of bijna dagelijks	1	3

In 42% van de scholen (n=21) kan er ook minstens 1 maal per week fruit bekomen worden niet deel uitmakend van de warme maaltijd. In 6 van deze scholen is dit gratis, in 12 scholen maakt het deel uit van een abonnement, in 1 school kan het op dagbasis aangekocht worden, voor 2 scholen was de informatie ontbrekend.

In 45 scholen is er een fruitdag op school, in 3 scholen niet, voor 2 scholen bleef de vraag onbeantwoord.

Tabel 5: Kan er op school fruit bekomen worden niet deel uitmakend van de warme maaltijd ?

	N	%
nee of minder dan 1 dag per week	29	58
ja, 1 dag per week	20	40
ja, 2 - 3 dagen per week	1	2
ja, dagelijks		

Leerkrachtenvragenlijst

Van de 90 aangesproken leerkrachten vulden 70 de leerkrachtenvragenlijst in. Alle leerkrachten waren vrouwen.

Acht leerkrachten volgden het voorbije jaar bijscholing rond voeding.

Drie kleuterleidsters hebben het voorbije schooljaar (nog) niet rond gezonde voeding gewerkt. Van de kleuterleidsters die dit jaar rond gezonde voeding hebben gewerkt, deden dat

- 59 in de vorm van een specifiek thema (vb fruit)
- 16 naar aanleiding van uitstapjes (vb bij bezoek aan de bakker...)
- 53 tijdens huishoudelijke activiteiten (vb bereiden van soep)
- 54 tijdens de eetmomenten met de kleuters
- 30 als het feest is in de klas
- 31 doorlopend aandachtspunt
- 10 in een klasoverschrijdende activiteit

- Vb fruitdag, bezoek naar de markt met andere leerjaren, gezond ontbijt op school....
- 13 op een andere manier, waarvan
 - Vb fruitdag, tuttifruttiwedstrijd, schoolproject....

Vier kleuterleidsters hebben slechts één van de opgesomde activiteiten gedaan, acht kleuterleidsters hebben rond drie van de opgesomde activiteiten gewerkt en de overige 55 kleuterleidsters met meer dan vier verschillende methodes rond voeding gewerkt.

Van de 70 kleuterleidsters melden er 45 dat er geen barrières zijn om rond gezonde voeding te werken. Indien er sprake is van barrières zijn het de volgende:

- te weinig tijd (bij 4 kleuterleidsters)
- kleuters niet geïnteresseerd (bij 1 kleuterleidster)
- ouders staan er niet voor open (bij 4 kleuterleidsters)
- te kleine invloed op leef- en eetgewoontes van de kleuter (bij 9 kleuterleidsters)
- onvoldoende middelen beschikbaar voor het geven van voorlichting (bij 6 kleuterleidsters)
- gebrek aan uniforme voedingsrichtlijnen (bij 1 kleuterleidster)
- andere barrières:
 - kleuters uit de eerste kleuterklas zijn nog te jong, te beperkte informatie voor die leeftijdsgroep
 - Dit onderwerp is voor de derde kleuters
 - Voedingsallergie bij jonge kinderen
 - Onderwerp voor kinderen uit de tweede en derde kleuterklas
 - Te weinig middelen voor kinderen uit de eerste kleuterklas

Voor niemand bleek “te weinig kennis en ervaring op het gebied van voeding” een barrière.

Voor de meerderheid van de leerkrachten is gezonde voeding eerder wel tot zeker wel een belangrijk aandachtspunt van hun lessen (tabel 6).

Tabel 6: Is werken rond gezonde voeding een belangrijk aandachtspunt van uw lessen?

	N	%
helemaal niet		
eerder niet	3	4
eerder wel	40	57
zeker wel	21	30
geen antwoord	6	9

Van de bevraagde kleuterleidsters gebruikte 57 % dit schooljaar geen snoep als beloning. Van de kleuterleidsters die het wel deden, was dit bij 27 % één- of tweemaalig, bij 6% drie à vier keer en bij 9 % vijf keer of meer. Mening en opinies van leerkrachten tov het schoolvoedingsbeleid zijn weergegeven in tabel 6.

Tabel 6: Opinions en meningen van leerkrachten tov het schoolvoedingsbeleid

	helemaal aakkoord	eerder akkoord	geen mening	eerder niet akkoord	helemaal niet akkoord
Het aanleren van evenwichtige voedingsgewoonten dient een belangrijk aandachtspunt te zijn op school.	56	41	3		
Kennis over evenwichtige voeding moet door de school aan de kleuters bijgebracht worden.	19	61	7	12	1
Het is belangrijk dat kleuters nieuwe voedingsmiddelen leren kennen op school.	39	44	6	9	2
Ouders moeten informatie krijgen over wat het kind leert op school over voeding en	44	49	6	1	
Het is belangrijk dat de ouders op de hoogte worden gebracht over de samenstelling van de schoolmaaltijden.	54	26	19		
De school dient te ouders te informeren over wat hun kind heeft gegeten op school.	24	47	17	10	1
kleuterleidsters moeten er op toezien dat de kleuters tijdens de schooluren voldoende drinken.	49	43	3	6	
Het is een belangrijk pluspunt, als er dagelijks een stuk fruit kan bekomen worden op school.	21	38	18	22	1
Ouders moeten inspraak hebben in het voedingsbeleid op school.	6	28	26	37	3
Ouders zijn voldoende op de hoogte van wat hun kind in de klas over voeding en beweging leert en doet.	30	48	12	9	1
Ik ben tevreden over het voedingsmiddelenaanbod op school.	26	49	17	7	1
Het aanleren van evenwichtige voedingsgewoonten is een belangrijk aandachtspunt op onze school.	26	62	6	6	
Ik ben tevreden over het voedingsbeleid van de school.	25	55	12	9	
De invloed van ouders is zo groot dat de school aan het voedingsgedrag van de kinderen niets kan veranderen.	1	22	15	46	16
Kleuters beïnvloeden elkaars eetgewoonten.	31	50	7	12	
Kleuters en hun ouders dienen gestimuleerd te worden om dagelijks een stuk fruit mee te brengen naar school.	58	30	7	1	3
De school mag beperkingen opleggen over wat kleuters als tussendoortje meebrengen.	76	21	1	1	
Kleuterscholen moeten enkel witte melk, water en soep toelaten.	10	20	14	47	9
Frisdranken moeten verboden worden in kleuterscholen.	70	18	8	3	2
Snoep als traktatie bij verjaardagen moet kunnen op school.	4	29	13	30	23